



GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2005



Uvodna riječ

U skladu sa svojom misijom, BOSPO je tokom 2005.godine kroz svoje projekte pružao građanima mogućnost za sticanje znanja i vještina o načinima stvaranja pozitivnih promjena u zajednici kao i podršku za njihovo uključivanje u proces donošenja odluka.

Fokus BOSPO-vog rada i dalje je promoviranje građanskog aktivizma, ljudskih prava i dobre uprave, kao osnova za izgradnju osjećaja sigurnosti i zdravog civilnog društva u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi, BOSPO je pažnju posvetio osnaživanju civilnog društva u lokalnim zajednicama i vladinih predstavnika kako bi zajednički adresirali potrebe zajednica. Svoje aktivnosti BOSPO je provodio na području cijele BiH zahvaljujući partnerstvu sa drugim organizacijama i mrežom aktivista – korisnika i implementatora naših projekata.

Organizirali smo i sproveli 56 treninga za 964 predstavnika NVO-a, škola, neformalnih grupa i predstavnika vlasti. Finansirali smo i podržali ukupno 24 kampanje javnog zagovaranja koje su inicirali i uspješno sproveli aktivisti u lokalnim zajednicama. Građani i predstavnici lokalnih vlasti svojom su saradnjom posvjedočili o važnosti uzajamne i blagovremene razmjene informacija. Proširili smo i učvrstili mrežu naših aktivista, koji su osim što su bili učesnici treninga, svoja znanja i vještine prenosili drugima, redovno razmjenjivali informacije te učestvovali u evaluaciji naših projekata. Promotivni materijali kreirani i štampani za aktiviste i od strane aktivista distribuirani su širom BiH. Godišnji izvještaj o radu BOSPO-a, dat u ovom dokumentu, detaljno opisuje aktivnosti i inicijative BOSPO-a tokom 2005.godine.

Misija:

Obezbijediti mogućnosti za edukaciju, informiranje i učešće građana u stvaranju pozitivnih demokratskih promjena u zajednici. Uvjereni smo da osnaživanjem pojedinca da preuzme inicijativu i odgovornost ujedno osnažujemo i društvo. BOSPO-ov rad izgrađen je na principima solidarnosti i lojalnosti misiji, kao i na principima timskog rada i profesionalizma.

Ciljevi:

1. Osnažiti neformalne građanske grupe, vladin i nevladin sektor obezbjeđujući obuku i podršku u cilju pokretanja demokratskih promjena.
2. Pružiti podršku marginaliziranim grupama i zajednicama aktivnim uključivanjem u razvojne inicijative.
3. Koristeći i razvijajući vlastite potencijale, pokrenuti i podržati procese koji vode ka unapređenju kvaliteta života građana.

Svoje ciljeve BOSPO je ostvarivao kroz realizaciju sljedećih aktivnosti:

1. Promociju postojećih i razvoj novih, trajnijih mehanizama saradnje između građana i predstavnika vlasti na svim nivoima kroz:
 - izgradnju kapaciteta građana i predstavnika lokalnih vlasti i podrška kampanjama koje sprovode aktivisti,
 - ohrabivanje građana za učešće u procesu donošenja odluka i kreiranja budžeta,
 - učešće u procesu praćenja sprovedbe Razvojne strategije i izgradnju partnerstva sa drugim NVO-ima i vladinim institucijama.
2. Podršku nevladinim organizacijama i neformalnim građanskim grupama kroz Resursni centar (usluge treninga i konsultacija, obezbjeđenje različite literature, izradu štampanog materijala).

Projekat: Aktivni građani i dobra vlast u BiH

Tokom 2004. i 2005. godine BOSPO je, u partnerstvu sa CRS-om (Catholic Relief Services), sproveo projekat „Aktivni građani i dobra vlast u BiH“ u Srebrenici, Banjaluci, Tuzli, Gradačcu, Bugojnu, Mostaru, Kladnju i Travniku¹. Cilj projekta bio je da građani i vlasti zajedno rješavaju probleme kako bi izgradili pravedno i progresivno društvo kroz mobilizaciju novih zajednica i građana u rješavanju problema u zajednici, zajedničko kreiranje i sprovođenje mehanizma dobre vlasti te promociju aktivnosti koje vode uspostavi dobre vlasti.

U okviru projekta, finansirano je 12 kampanja sprovedenih od strane građana aktivista u svim zajednicama. U realizaciji kampanja učestvovalo je oko stotinu aktivista, predstavnika NVO-a, škola, učenika, mladih kao i predstavnika lokalne uprave. Sprovedbi kampanja predhodila je serija treninga kojima su pokrivena potreba aktivista vezanih za građansko učešće, saradnju i komunikaciju između građana i predstavnika lokalne uprave te javno zagovaranje. Educirano je 271 aktivista na 12 održanih treninga i 4 radionice. Realizirane su i 2 posjete razmjene aktivista iz različitih zajednica čiji je cilj bio razmjena iskustava i uspostavljanje saradnje. Osnovana je Državna grupa (20 članova – aktivisti iz 8 zajednica te osoblje BOSPO-a i CRS-a) koja je zadužena za pružanje trening usluga te podršku monitoringu i evaluaciji projekata. Članovi Grupe sprovedli su 2 kampanje na državnom nivou.

Kampanju «*Stop nasilju među djecom*» pokrenuli su članovi Vijeća škole i roditelja OŠ «*Simin Han*» iz Tuzle. Kampanjom je inicirana izrada programa za ranu identifikaciju djece s nasilnim ponašanjem zajedno sa Prosvjetno-pedagoškim zavodom i Ministarstvom obrazovanja TK kako bi se ovakav program uvrstio u redovan godišnji program škole. Nakon održanog niza radionica za roditelje, nastavnike i učenike u kojima su svi aktivno uzeli učešće, primijećeno je znatno manje nasilja među djecom, te spremnost ove djece i njihovih roditelja na saradnju u cilju sprečavanja nasilnog ponašanja.

Kampanju «*Izgradimo trotoare – sačuvajmo živote naše djece*» realiziralo je Udruženje «*Bolje sutra*» iz Tuzle. Kampanja je bila usmjerena na povećanje svijesti stanovnika MZ Solina, djece i nadležnih institucija o bezbjednosti u saobraćaju (posebno djece) na području ove MZ. Uspješna saradnja sa Direkcijom za puteve



Tuzla i MUP-om TK, rezultirala je donošenjem odluke a zatim i izgradnjom trotoara na lokaciji Novo Naselje – Žuti Most čime je obezbjeđen siguran dolazak djece u školu.

Kampanju «*Promocija Dana kulture u Srebrenici*» sprovedli su članovi Udruženja mladih i žena „Sara“ iz Srebrenice. Kampanja je sprovedena u sklopu Dana Srebrenice s ciljem promovira-

nja rada NVO-a i uključivanje što većeg broja stanovnika i predstavnika lokalne uprave Srebrenice u kulturni život grada. Održane su brojne manifestacije u čijoj sprovedbi je učestvovalo 200 školske djece i mladih. Sve aktivnosti kampanje realizirane su u saradnji sa predstavnicima lokalne uprave.

«*Čista okolina, zdravi ljudi*» je naziv kampanje koju su realizirali članovi Udruženja žena «*Maja*» iz Kravice (regija Srebrenica), a kampanja je bila usmjerena na edukaciju i podizanje svijesti stanovnika ovog mjesta o važnosti zaštite životne sredine, te čišćenje korita rijeke. Nadležna institucija donijela je odluku o odlaganju otpada iz ovog naselja na gradsku deponiju u Bratuncu. Također je organiziran redovan odvoz smeća iz ovog mjesta, uz naplatu.

Udruženje BOS-IT iz Gradačca sprovedo je kampanju «*Danas ljepši život njima, sutra svima*» usmjerenu na lobiranje lokalnih vlasti za nabavku aparata za dijalizu oboljelima od bolesti bubrega koji u Gradačcu ne postoji, te podizanje svijesti građana i nadležnih institucija o uslovima života oboljelih. Zahtjev za nabavku dijaliznog aparata, zaključci okruglog stola te prikupljenih 1194 potpisa građana Gradačca upućeni su Opštinskom vijeću. Uz pomoć njemačkog grada Direna nabavljen je kombi sa klima uređajem za transport ovih bolesnika.

Udruženje «*Sunce na dlanu*» iz Kladnja provelo je kampanju «*Znanjem protiv droge*» čijim aktivnostima je educirano više od 400 nastavnika, roditelja i učenika o štetnosti droge te podignuta svijest građana, posebno mladih o ovom problemu. Sve aktivnosti ove kampanje sprovedene su u saradnji sa lokalnom upravom, lokalnom policijskom stanicom i osobljem Doma zdravlja Kladanj.

¹ BOSPO je aktivnosti ovog projekta provodio na području 4 opštine: Gradačac, Kladanj, Srebrenica i Tuzla.

«Učimo engleski od početka školovanja» je naziv kampanje inicirane i sprovedene od strane Vijeća škole i roditelja OŠ «Brčanska Malta» u Tuzli. Aktivnosti kampanje bile su usmjerene na podizanje svijesti ljudi o potrebi uvođenja engleskog jezika od prvog razreda osnovne škole, te na lobiranje nadležnih institucija (Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta) za uvrštavanje engleskog jezika u nastavni program od prvog razreda osnovne škole u školski program. Kampanja je rezultirala eksperimentalnim uvođenjem engleskog jezika u 2 odjeljenja prvog razreda ove osnovne škole.

Članovi udruženja Vijeće škole i roditelja TK sprovedli su kampanju pod nazivom „Promocija udruženja vijeća škole i roditelja TK u zajednici“. Ova kampanja imala je za cilj podržati reformu obrazovanja u BiH kroz primjenu rezultata rada VŠR TK i uspostaviti partnersku saradnju sa Ministarstvom obrazovanja Tuzlanskog kantona, Prosvjetno-pedagoškim zavodom i Opštinom Tuzla. Na poziv Prosvjetno-pedagoškog zavoda, potpisan je ugovor o zajedničkom projektu edukacije o načinima formiranja i djelovanja školskih tijela od strane Udruženja VŠR TK i drugih škola na području TK. Također je dobivena podrška nadležnih institucija za rad ovog Udruženja u budućnosti.

Kampanja „Volonteri u zajednici – volonteri za zajednicu“ imala je za cilj promovirati volonterski rad među mladima šireg regiona Srebrenice, uključujući Skelane i druge mjesne zajednice. Kroz radionice na temu „Volonterizam u našoj sredini“ i „Volonterizam od malih nogu“ educirano je više od 40 mladih, učenika osnovne škole te predstavnika lokalne uprave. Kroz štampu propagandnog materijala i druge promotivne aktivnosti, podignuta je svijest većeg broja ljudi o potrebi i značaju volonterskog rada.

NVO „KULT“ iz Gradačca sprovedla je kampanju „Mladi Gradačca za Savjetodavni odbor mladih“. Nakon niza aktivnosti, koje su uključile desetine mladih Gradačca, formiran je Savjetodavni odbor mladih (SOM) pri Opštini, čime je otvorena mogućnost za direktno uključivanje mladih u politički život grada i proces donošenja odluka. U procesu je i zahtjev mladih Gradačca za dodjelom prostorija za rad SOM-a od strane Opštine.

Mladi Kladnja uz pomoć općinskih struktura, sprovedli su kampanju „Promovisanje kulturnog života grada“ i snimili prvi kladanjski film „Legenda o djevojačkoj pećini“. Ovo je bila prilika da se mladi Kladnja direktno uključe i doprinesu kulturnom životu grada, što je i bio cilj ove kampanje. Ovaj film prezentiran je u okviru godišnje

kulturne manifestacije „Dani djevojačke pećine 2005“. Sve aktivnosti kampanje sprovedene su u saradnji sa loklanom upravom.

Predstavnici Vijeća učenika Medicinske škole iz Tuzle sprovedli su kampanju pod nazivom „Obezbjedenje u školama tokom 24 sata“. Kampanja je imala za cilj upoznati nadležne strukture o slučajevima nasilja u školama i obezbijediti redovno finansiranje obezbjedenja u školama od strane nadležnih institucija. Učenici škole prosljedili su Ministarstvu obrazovanja, nauke i kulture TK peticiju kojom su tražili finansiranje obezbjedenja u školama.

U cilju boljeg protoka informacija i uspostavljanja saradnje između građana i predstavnika lokalne uprave građani, predstavnici nevladinog sektora i predstavnici opština u kojima je realizovan projekat sprovedli su 4 mehanizma dobre uprave:

Kladanj: postavljen je plazma display podržan

umreženim kompjuterskim sistemom na najfrekventnijem mjestu u zgradi opštine;

Tuzla: postavljene su info table na dvije lokacije u Tuzli – ispred zgrade opštine i Doma zdravlja, te distribuirali mape grada predsjednicima mjesnih zajednica;

Srebrenica: ispred Doma kulture postavljena je također info tabla koja će se koristiti predstavnicima NVO-a i lokalne uprave za plasiranje informacija građanima.

Gradačac: kreiran je i štampan informator (1000 komada) koji sadrži izvadke iz Poslovnika o radu Opštinskog vijeća i njegovu strukturu.

Donator: Development Cooperation Ireland (DCI)



Projekat: Osnaženi građani grade dobru upravu

Cilj projekta je izgraditi vještine i mogućnosti aktivista kako bi sjedinili građane i vlast u rješavanju problema u zajednici i izgradnji pravičnog i naprednog društva u Bosni i Hercegovini. Projekat se sprovodi na području Banovića, Milića, Vlasenice i Živinica.

Tokom 2005.godine organizovano je 18 sastanaka na kojima je učestvovalo 132 predstavnika NVO-a, nastavnika osnovnih škola, predstavnika školskih tijela, neformalnih grupa i predstavnika lokalne uprave. BOSPO je organizovao 11 trening sesija i 3 radionice sa ukupno 253 učesnika na teme: *Strateško komuniciranje, Povećanje transparentnosti i odgovornosti lokalnih vlasti i Odgovornost lokalnih vlasti i saradnja sa građanima, Javno zagovaranje i Mehanizmi dobre uprave*. Učesnici treninga i sastanaka su identifikovali probleme u zajednici za čije su rješavanje potrebne zajedničke akcije građana i predstavnika lokalne uprave. Osnažujući kapacitete građana i predstavnika lokalne uprave projekat je direktno uticao na njihove međusobne odnose. Predstavnici lokalne uprave postali su više uključeni u proces građanskog učešća obezbjeđujući potrebne informacije i stičući bolje razumijevanje procesa donošenja odluka.

Znanje stečeno na ovim treninzima aktivisti različitih NVO-a direktno su primijenili kroz 6 kampanja.

Članovi Omladinskog centra "Pinkland" iz Banovića sproveli su kampanju "*Uljepšajmo grad*". Ciljevi kampanje bili su lobirati lokalne vlasti da primjenjuju propise o upotrebi zelenih površina u gradu, obnoviti zelenu površinu – prijašnje košarkaško igralište koje se koristi kao parkiralište locirano u MZ Grad II i podignuti svijest građana (posebno mladih) o kulturi življenja kroz štampanje promotivnog materijala, radio emisiju, javnu tribinu, akciju čišćenja i javni koncert. Građani su tražili od predstavnika lokalne uprave da ograde gore pomenuto igralište. Na zahtjev aktivista i građana lokalna vlast je pozitivno odgovorila.

Udruženje inženjera Banovići sprovelo je kampanju "*Glas javnosti protiv urbicida*". Cilj ove kampanje bio je prevenirati urbicid u ovoj zajednici. Aktivisti kampanje istakli su problem neplanirane i nekontrolisane gradnje i podigli svijet građana o ovom problemu. Kreiran je Dokument sa preporukama o načinima za prevenciju urbicida. Aktivisti su također lobirali predstavnike lokalne uprave da osiguraju dosljednu primjenu Urbanističkog plana grada i insistirali na primjeni preporuka gore pomenutog Dokumenta. Još se čeka njihov odgovor.

"*Od škole do kuće – djeca u saobraćaju*" naziv je kampanje koju su sproveli aktivisti Udruženja "ROS" Banovići. Cilj ove kampanje bio je educirati djecu o saobraćajnim propisima i podignuti svijest o važnosti gradnje trotoara duž regionalnog puta koji svakodnevno koristi 302 učenika na njihovom putu do škole. Ovi učenici dobili su 'mačije oči' na korištenje noću. Održane su radionice o saobraćajnim propisima u saradnji sa lokalnom policijskom stanicom. Kampanja je također podigla svijest ljudi o ovom pitanju. Aktivisti su zahtijevali od lokalne uprave donošenje odluke o rekonstrukciji dijela puta koja je nesigurna za djecu koja pješače do škole. Ovaj zahtjev još je u proceduri.

Mladi aktivisti Omladinske organizacije "Javor" iz Vlasenice sprovode kampanju pod nazivom "*Baci otpad na pravo mjesto*". Ciljevi kampanje su poboljšati rad komunalno-inspekcijski službi, informisati građane o problemu zagađenja, inicirati donošenje odluke o kažnjavanju onih koji zagađuju okolinu od strane Skupštine opštine i isticanje iznosa kazni na vidljivim mjestima i svim javnim institucijama te očistiti grad kroz provođenje akcije uređenja grada.

Aktivisti Crvenog križa iz Živinica pokrenuli su kampanju pod nazivom "*Bezbjedan prelazak preko pruge*". Ciljevi kampanje su usmjereni na aktueliziranje problema bezbjednosti prelaska preko pruge kod opštinske vlasti u cilju prevazilaženja problema, educiranje djece školskog uzrasta iz oblasti poznavanja saobraćajnih propisa u pogledu kretanja pješaka po kolovozu i prelaska preko pruge, lobiranje lokalnih vlasti i nadležnih organe u cilju postavljanja signalizacije na jednom prelazu preko pruge, povećanje svijest građana o ovom problemu.

Aktivisti sa područja opštine Milići sprovode kampanju pod nazivom "*Aktivni mladijaka zajednica*". Ciljevi kampanje su animirati mlade za aktivno uzimanje učešća u poboljšanju standarda kulturnog života u opštini, promovisati rad NVO-a i "Omladinskog kluba" i podsticati mlade da uzmu učešće u njegovom radu.

U toku je sprovedba dva mehanizma dobre uprave od strane aktivista i predstavnika lokalne uprave čiji su zajednički ciljevi povećati transparentnost rada lokalnih vlasti i informisanost građana, podsticati i afirmisati građanske inicijative te poboljšati komunikaciju između građana, lokalne vlasti i nevladinog sektora.

U Banovićima je sproveden mehanizam pod nazivom "*Info table za povećanje informisanosti građana*". Mehanizam uključuje: postavku info table u centru grada, realizacija radio emisije i javne tribine u svrhu promocije mehanizma i štampu i distribuciju info brošura sa kontaktima opštinskih službi, OV, škola, NVO-a i drugih institucija.

"*Informisan građanin – aktivan građanin*" je naziv mehanizma koji se sprovodi u Vlasenici. Postavka info table u centru grada i 3 manje table u tri veće MZ, javna tribina u svrhu promovisanja mehanizma, Zakona o slobodi pristupa informacijama, mogućnosti sprovedbe građanskih inicijativa i prezentacija informacija o radu opštinskih službi putem informativnog kanala na kablovskoj televiziji, informativni pamfleti o radu skupštine i načini kako građani mogu doći do info u opštini aktivnosti su ovog mehanizma.



Posjeta razmjene organizirana je za mlade volontere CK iz Živinica mladima Omladinskog centra Pinkland iz Banovića. Mladi su ovom prilikom razmjenili iskustva o načinu sprovedbe kampanje, aktivizmu mladih (šta poduzeti, kako uticati na rješavanje problema u zajednici, kako uticati na mlade da se uključe) i aktivnostima Centra uz njegov obilazak.

Osnovane su Resursna grupa

za treninge (TRG), koja broji 5 članova i Grupa za procjenu i praćenje (METF), koja broji 3 člana. Obje grupe čine aktivisti uključeni u predhodne BOSPO-ove projekte, prepoznate kao osobe koje svoje iskustva, znanja i vještine mogu prenijeti aktivistima u drugim zajednicama. Sve treninge za aktiviste održali su članovi TRG, koji su zajedno sa BOSPO trenerima kreirali trening modul Javnog zagovaranja. Članovi METF razvili su uz podršku BOSPO osoblja metodologiju praćenja i procjene aktivnosti i rezultata projekta.

Većina realiziranih projektnih aktivnosti kao i aktivnosti kampanja bila je medijski praćena na lokalnim medijima i web stranicama. www.urbicid.banovici.net i www.pinkland.50webs.com. BOSPO je također iskoristio kapacitete Referentne grupe kako bi podijelio rezultate projekta i naučene lekcije sa ostalim nevladinim organizacijama.

Donator: Evropska unija

Projekat: "Jačanje učešća i promoviranje inkluzije građana romske nacionalnosti"

Cilj projekta je promocija i zaštita romskih prava u cilju poboljšanja njihovih životnih, socijalnih, edukativnih i zdravstvenih standarda kroz iniciranje i podršku produktivnim i tekućim naporima zagovaranja i aktivizma romskih zajednica na području Tuzlanskog kantona.

U okviru projekta BOSPO je pripremio i odštampao brošuru "Priručnik za aktiviste"¹ o građanskom aktivizmu koje se distribuiraju tokom cijelog projekta.

20 aktivista pripadnika romske nacionalnosti obučeni su kroz trening za trenere i trening o javnom zagovaranju da postanu treneri i jačaju kapacitete drugih aktivista. U toku 2005. godine obučeni treneri/aktivisti su uz podršku projektnog osoblja organizirali 16 treninga iz oblasti javnog zagovaranja za pripadnike Romske nacionalnosti kojima je educirano njih 301 kako bi preuzeli inicijativu u rješavanju problema u njihovim zajednicama. Osim treninga, u ciljnim zajednicama projektno osoblje je održalo 19 sastanaka sa pripadnicima romske populacije. Ovi sastanci su pomogli osoblju BOSPO-a da identifikuju ključne probleme sa kojima se romska populacija suočava kao i da ispituju nivo svijesti, znanja i mogućnosti Roma da zagovaraju za svoja prava. Razvijena je dobra saradnja sa romskim NVO-ima i organizacijama i institucijama koje blisko saraduju i rade sa romskom populacijom.

BOSPO i romski aktivisti su zajedno sproveli tri kampanje fokusirane na povećanje svijesti građana Romske nacionalnosti o značaju obrazovanja i povećanja broja romske djece u osnovnim školama, zdravstvenog osiguranja i kako ga ostvariti i upisa djece u matičnu knjigu rođenih. Pripremljen je i emitovan radio jingl koji je promovisao prava manjina, inkluziju i toleranciju. Kako bi se razbile predrasude a u cilju integrisanja Roma u zajednicu, BOSPO je snimio 18 minutni dokumentarni film o uspješnim Romima sa TK.

U toku projekta štampan je i dodatni promotivni materijal: hemijske olovke i majice sa porukom koja poziva na tolerantnost i smanjenje diskriminacije.

Donator: Evropska unija

¹ Polovina tiraža finansirana je budžetom ovog projekta a polovina budžetom projekta „Osnaženi građani grade dobru upravu“. Brošura se koristi za potrebe oba projekta.

Projekat: „Izgradnja pravednih struktura u BiH“

Projekat se sprovodi u partnerstvu sa CRS-om i Omladinskim komunikativnim centrom iz Banjaluke na području 8 gradova u BiH (Bugojno, Tuzla, Srebrenica, Gradačac, Banja Luka, Mostar, Travnik, Kladanj¹) u kojima BOSPO i CRS aktivno i uspješno rade već treću godinu. Cilj projekta je izgraditi vještine i volju građana i predstavnika vlasti za bolje adresiranje prioriteta zajednice na lokalnom, entitetskom i nacionalnom nivou kroz mobilizaciju zajednice i participativno budžetiranje kroz povezivanje aktera-istomišljenika i izgradnju partnerstva između svih aktera projekta. Projektom je predviđeno formiranje Akcionih grupe u zajednicama, čiji će zadatak biti istraživanje potreba zajednica, izrada akcionih planova koji će sadržavati niz aktivnosti u cilju poboljšanja saradnje i partnerstva građana i vlasti (okrugle stolove, sastanke u zajednicama, trening sesije, kampanje, mehanizmi, dodjela grantova, poticanje na saradnju kroz postojeće inicijative), poticanje na postojeće dijaloge politika kroz uključivanje u ICVA projekat monitoringa PRSP politika i saradnju sa Jedinicom za ekonomsko planiranje politika i osiguranje pristupa javnosti kroz štampanu i medijsku pokrivenost projektnih dešavanja.

Projekat je počeo 01.10. 2005. godine i trajat će 2 godine. Tokom prva tri mjeseca realizacije projekta, BOSPO je organizovao 9 sastanaka u sve 4 zajednice u svrhu prezentacije projekta i animiranja aktivista i predstavnika lokalne uprave na aktivno učešće zu projektu. U svrhu izbora članova akcionih grupa održana su 2 sastanka u Kladnju i Srebrenici. Sastancima je prisustvovalo ukupno 62 učesnika: 16 predstavnika lokalne uprave, 43 predstavnika NVO-a i 3 opštinska vijećnika. Svi učesnici izrazili su volju i spremnost da učestvuju u projektnim aktivnostima i postanu članovi Akcionih grupa. Osim već iskusnih BOSPO-ovih aktivista u ovim zajednicama, sastancima su se pridružili i novi aktivisti.

Donator: Development Cooperation Ireland (DCI)

Projekat: „Povećanje fiskalne transparentnosti na Balkanu“

Projekat je počeo 01.10.2005. godine i sprovodi se u partnerstvu sa CRS-om BiH, Albanije i SCG i njihovim lokalnim partnerima. Cilj projekta je da se doprinese transparentnosti nacionalnih i lokalnih javnih procesa budžetiranja u ove tri zemlje. Cilj će biti postignut povećanjem uključivanja organizacija civilnog društva u promociju transparentnosti budžeta na lokalnim i nacionalnim nivoima.

Tokom 2005.godine, organizovana su 2 sastanka lokalnih partnera u BiH radi dogovora oko koordinacije aktivnosti projekta. BOSPO osoblje prisustvovalo je prvom regionalnom sastanku, održanom krajem decembra 2005. godine u Tirani (Albanija). CRS Albanija prezentirao je upitnik koji će biti korišten prilikom istraživanja o stanju fiskalne transparentnosti na državnom nivou. Na sastanku je dogovoreno da se istraživanje u BiH vrši na nivou entiteta (F BiH) zbog komplikovane organizacione strukture kao i iz razloga što državni budžet ne sadrži sve prihode i rashode koje je potrebno analizirati upitnikom.

CRS osoblje i partneri će predstaviti rezultate istraživanja transparentnosti i dobre prakse iz sve tri uključene zemlje različitim ciljnim grupama: organizacijama civilnog društva, službenicima vlasti uključenim u budžetska pitanja, donatorima i građanima. Podizanje svijesti o ovom će biti ostvareno kroz press konferencije, otvorene forume za diskusiju i sastanke sa ciljnim grupama na kojima će se zajedno diskutovati o potencijalnim "lijekovima" za veće nedostatke u transparentnosti budžeta.

Donator: CRS Europe/East-Midle East

¹ BOSPO sprovodi projekat na području Tuzle, Gradačca, Srebrenice i Kladnja, CRS na području Travnika, Bugojna i Mostara a OKC na području Banjaluke.

Projekat: „Izgradnja kapaciteta žena povratnica u Snagovo“

Projekat je sproveden u selu Snagovo, Opština Zvornik. BOSPO radi u Snagovu od 2000. godine, pomažući proces povratka, kreirajući mrežu samopomoći, provodeći psiho-socijalne usluge i uspostavljajući veze sa predstavnicima lokalne uprave iz Zvornika u cilju stvaranja održivog povratka u Snagovu.

Cilj projekta bio je izgradnja kapaciteta žena povratnica u Snagovo kroz izgradnju njihovih vještina zagovaranja kako bi pripremile planove za zagovaranje i namicanje sredstava za popravku i asfaltiranje puta te za povrat prijeratnih telefonskih linija.

Tokom sprovedbe projekta, održane su tri trening radionice “Javno zagovaranje” na kojoj je učestvovao 45 stanovnika ovog sela kako bi im pomoglo da se organizuju i zagovaraju za promjene u svojoj zajednici. Razvijena su 2 akciona plana za predhodno pomenute kampanje. BOSPO je pomogao ženama Snagova da organizuju 3 okrugla stola sa predstavnicima MZ Snagovo, Opštine Zvornik i organizacijama koje rade na ovom području u cilju lobiranja za nove inicijative i projekte koji bi pomogli rješavanju gorućih problema u Snagovu. BOSPO i aktivisti iz Snagova organizirali su mjesečne informativne sastanke sa predstavnicima drugih NVO-a, zadruga koje uspješno funkcionišu, donatorima te predstavnicima vlasti kako bi pomogli razvoju novih inicijativa koje će podržati održivi povratak u selo.

Organizovane su 2 posjete razmjene/ekskurzije za članice Kluba žena. Ukupno 133 žene iz Snagova posjetile su članice Kluba žena iz Istočnog Mostara i Udruženja žena Podrinja iz Sarajeva. Razmjenjene su informacije te uspostavljena saradnja sa sličnim udruženjima.

58 djece iz Snagova primila su školske torbe i pribor. Tokom Bajrama, BOSPO je obezbijedio slatkiše za djecu u obdaništu. Da bi se unaprijedio ekonomski razvoj u selu, obezbijedeno je sjeme (luk, salata, gljive i peršun) za 99 članica Kluba.

Donator: Stichting Vluchteling/Holandska fondacija za izbjeglice

Projekat: “Podrška održivom povratku u Snagovo”

Iako su stanovnici Snagova dobro organizovani i imaju bogat društveni život kroz mjesnu zajednicu, obdanište, vjersku zajednicu, te zadrugu “Farmer” osnovanu kroz prošlogodišnji projekat “Smanjenje siromaštva pružanjem usluga razvoja malih biznisa za žene Snagova”, nedostaje im prostor za različite društvene aktivnosti. Aktivnostima ovog projekta, BOSPO je finansirao obnovu dvije sobe i kupatila u devastiranoj zgradi doma za redovne dnevne aktivnosti Kluba žena i obdaništa. Klub žena sada prima veći broj žena koje rado dolaze jer smatraju mjesto za okupljanje mnogo atraktivnije i ugodnije za njihove društvene aktivnosti, različite sastanke i događaje. Obdanište je sastavni dio Kluba žena. BOSPO je donirao namještaj i igračke i društvene igre, tako da djeca imaju različite aktivnosti koje će im pomoći da se pripreme za školu i razviju njihovu kreativnost a i mnogo veći broj djece dolazi u obdanište.

Druge aktivnosti projekta vezane su za asfaltiranje i popravku puta u cilju podrške održivom povratku u Snagovo. Popravka ovog puta doprinosi procesu povratka u Snagovo. Također olakšava putovanje učenika osnovne i srednje škole iz Snagova u Kalesiju kroz smanjene troškove putovanja zbog uspostavljanje organizovanog prevoza koji do tada nije postojao.

Do kraja septembra 2005. godine, prikupljeno je oko 51.735 €, od čega je BOSPO, kroz donaciju Stichting Vluchteling, uplatio iznos od 12.000 €.

Okolo 900 m puta na relaciji Crni Vrh-Snagovo-Zlatna voda je popravljeno i asfaltirano sa ovim iznosom od čega je 325 m od iznosa uplaćenog od strane BOSPO-a.

Stanovnici Snagova će nastaviti da prikupljaju sredstva potrebna za asfaltiranje puta.



Donator: Stichting Vluchteling/Holandska fondacija za izbjeglice

Projekat: „Studija izvodljivosti za pružanje usluga poslovnog razvoja za vlasnike malih i mikro preduzeća“

Cilj projekta je bio izraditi studiju izvodljivosti koja bi imala za cilj da relevantnim ekonomskim razvojnim institucijama pomogne da razumiju situaciju sa kojom se suočavaju mali poduzetnici – klijenti mikrokreditnih organizacija. Za potrebe projekta angažovan je tim lokalnih stručnjaka sa Ekonomskog fakulteta u Tuzli koji je izradio detaljan plan istraživanja koji sadrži ciljeve i hipoteze istraživanja, metodologiju i očekivane rezultate.

Fokus istraživanja je bio na četiri područja: poljoprivreda, usluge, prodaja i mala proizvodnja. Tim stručnjaka je izradio anketni upitnik koji sadrži 56 pitanja grupisanih u osam različitih grupa a prema ciljevima istraživanja. Upitnik je bio anoniman i lako razumljiv klijentima.

Tokom istraživanja intervjuisano je 300 ispitanika poduzetnika klijenata MKO od čega je 168 klijenata MI-BOSPO-a, 72 EKI-ja i 60 malih poduzetnika neklijenata MKO koji predstavljaju kontrolnu grupu. Štampan je i distribuiran promotivni materijal učesnicima projekta. Također su održane tri fokus grupe sa klijentima, sa video zapisom. Sumirani rezultati istraživanja štampani su u 150 primjeraka i distribuirani svim relevantnim institucijama. Elektronska verzija izvještaja dostupna je i na BOSPO-voj web stranici www.bospo.ba. Podaci dobiveni ovim istraživanjem mogu koristiti NVO-ima kao podloga na kojoj će bazirati buduće projekte a MKO razvijati svoje buduće usluge.

Donator: EU RED



Projekat: „Traingle projekat međugranične saradnje“

Cilj Triangle projekata je pružiti podršku aktivnostima repatrijacije kroz pružanje pravnih savjeta izbjeglim i raseljenim licima i povratnicima kako bi podržali samoodrživ povratak kao i podrška aktivnostima reintegracije i integracije. U toku 2005.godine u okviru pravica BOSPO-a održala je 3 informativne posjete izbjeglicama u kolektivnim centrima u Srbiji (Beograd, Pančevo, Nova Kasaba) i u Hrvatskoj (područje Knina). Na svakoj od posjeta upriličeno je i gostovanje na lokalnim radio stanicama.

Pravnica BOSPO-a organizirala je i sastanak sa Federalnim ministarstvom za izbjeglice u Sarajevu, te prisustvovala okruglom stolu u Banja Luci. Svrha oba događaja bila je prezentacija postojećih praksi i legislative koja reguliše pitanja povratka, te uspostava preporuka za izmjene koje bi dalje olakšale ovaj proces. Ovi projekti su nastavljeni i u 2006.godini.

Donator: SEE-RAN

Projekat: „Povezivanje ljudi“

Ovaj projekat pripremljen je u saradnji sa Udrugom „Hoću kući“ u Kninu i IAN (Međunarodna mreža pomoći) iz Beograda. Projekat je uključivao pripremu video zapisa od strane Udruge „Hoću kući“ o životu izbjeglica u Kninu i preprekama koje stoje na putu njihovog povratka. Potom su BOSPO i IAN u Tuzli, odnosno Beogradu organizirali otvorene sastanke sa predstavnicima lokalnih vlasti, nadležnih ministarstava i nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima povratka gdje je taj video zapis poslužio kao osnov za dalju diskusiju i potakao saradnju između različitih aktera koja je neophodna da bi se realizirao povratak. Dogovorene su konkretne akcije i dati prijedlozi kako podstaknuti povratak izbjeglica između BIH, SCG i RH.

Donator: SEE-RAN

Projekat: "Izgradnja odnosa građani-parlamentari"

Cilj projekta bio je da predstavnici bosanskohercegovačkih parlamenata i akteri civilnog društva rade zajedno na kreiranju društva širokih mogućnosti kroz unaprijeđenje saradnje na sprovedbi Srednjoročne razvojne strategije BiH (PRSP) i drugih politika i osnaživanje aktera civilnog društva i vlasti da zajedno podržavaju i zagovaraju za društvene promjene.

Projekat je sproveden u partnerstvu sa CRS-om (Catholic Relief Services) na području opština Zenica, Bugojno, Doboj i Gračanica¹.

Održan je sastanak sa predstavnicima 7 nevladinih organizacija iz Doboja na kojem su prezentirana dostignuća projekata BOSPO-a i CRS-a vezanih za monitoring Srednjoročne razvojne strategije i dogovoreni načini saradnje i komunikacije sa predstavnicima vlasti (parlamenata).

U cilju što aktivnijeg uključivanja aktera civilnog društva u proces donošenja odluka, posebno u proces kreiranja budžeta, trenerice BOSPO-a održale su trening na temu „Učešće građana u kreiranju opštinskog budžeta“. Ovim treningom educirano je 13 predstavnika NVO-a iz Doboja.

Kao jedan od identifikovanih mehanizama saradnje građani – parlament jeste i posjeta uredu u izbornoj jedinici u Doboju. BOSPO je zajedno sa predstavnicima NVO-a organizirao sastanak sa

Veselinom Poljaševićem, poslanikom Narodne skupštine RS, koji organizira susrete sa građanima jednom sedmično kako bi na taj način rad parlametaraca približio građanima.

Sastanku je prisustvovalo 14 učesnika, uglavnom predstavnika NVO-a na kojem se diskutovalo o mogućnostima saradnje kroz otvaranje ureda u izbornim jedinicama. Gdin. Poljašević je izrazio spremnost na saradnju te pozvao NVO-e da predlažu rješenja po određenom pitanju za koja se zalažu i problemima sa kojima se suočavaju a ne da samo kritikuju.

Projektni službenik je prisustvovao javnoj raspravi na temu 'Edukacija' i 'Zaštita okoliša' koja je održana u Sarajevu, 15. septembra 2005. godine.

Donator: CRS Europe/East-Midle

Poljašević: "Saradnja između NVO-a i parlamenta je vrlo važna. NVO-i prikupljaju i distribuiraju informacije o stvarnom stanju sa kojima se suočavaju građani".

Projekat: „Podrška NVO-ima u monitoringu politika“

Tokom 2003 i 2004. godine BOSPO je zajedno sa ICVA Sarajevo, kao nosiocem projekta, i CCI-om sproveo projekat koji je pružio podršku učešću i omogućio organiziran doprinos civilnog društva u praćenju sprovedbe Srednjoročne razvojne strategije kroz tri sektora – obrazovanje, socijalna zaštita i zaštita okoliša. Projekat je izgradio vještine NVO sektora i civilnog društva u razvijanju i praćenju vladinih politika. BOSPO je za predstavnike organizacija u sva tri sektora organizovao dvodnevni trening «Analiza politika», te pripremio i štampao istoimeni priručnik. U kasnijoj fazi projekta BOSPO je pružio podršku grupama koje su učestvovala u praćenju sprovedbe Srednjoročne razvojne strategije u izradi Akcionih planova zagovaranja za sva tri navedena sektora.

Projekat je nastavljen i u 2005. godini sa sljedećim aktivnostima:

Osoblje BOSPO-a je učestvovalo na završnoj konferenciji gdje je prezentiran izvještaj nezavisnog monitoringa NVO koja je održana u Sarajevu 24. februara. Predstavnik federalnog parlamenta Mustafa Imširović, koji je i član BOSPO-ve radne grupe na projektu „Izgradnja odnosa građani-parlamentari“, se po preporuci BOSPO-a odazvao pozivu i uzeo učešće na konferenciji.

BOSPO je izradio upitnik za evaluaciju projekta koji je distribuiran učesnicima u projektu. Upitnici su analizirani i napisan je izvještaj koji je ICVA priložila uz završni izvještaj o projektu.

Donator: Evropska unija

¹ BOSPO je bio zadužen za animiranje aktivista i sprovedbu aktivnosti u opštini Doboj.

Resursni centar

Kroz Resursni centar BOSPO je tokom 2005. godine pružao podršku nevladinim organizacijama i neformalnim građanskim grupama kroz usluge treninga. Trenerice BOSPO-a održale su ukupno 13 dana treninga za 107 učesnika na sljedeće teme: „Pisanje prijedloga projekata“, „Javno zagovaranje“, „Strateško planiranje“, „Izrada projekata“, „Učešće građana u kreiranju opštinskog budžeta“, te 3 dana facilitacije za Ministarstvo poljoprivrede F BiH (25 učesnika).

Ostale BOSPO-ve aktivnosti i inicijative

➤ Tokom 2005. godine osoblje BOSPO-a prisustvovalo je sljedećim treninzima:

- Četvrodnevni seminar/studijska posjeta Rumuniji u organizaciji ECOSENS Bukurešt i Udruženja Vesta iz Tuzle, gdje se govorilo o potrebama prilagođavanja NVO-a promjenama koje se dešavaju u EU;
- Petodnevni trening „Nenasilna komunikacija“ u organizaciji Amica Educa Tuzla;
- Jednodnevni trening „Odnosi s javnošću“ u organizaciji Bullfrogs-a Tuzla;
- Jednodnevni trening „Polna i rodna jednakost“ u organizaciji Udruženja „Q“ iz Sarajeva;
- Dvodnevni trening Group Facilitation Methods (radionica, diskusija, akciono planiranje) organiziran za i vođen od strane osoblja BOSPO-a;



- Edukacija o facilitaciji ekonomskog razvoja, vodjen od strane Nonprofit Enterprise and Self-sustainability Team-NESsT iz Mađarske i New Economics Foundation-NEF iz Velike Britanije a organiziran od strane SEE-RAN-a i trajao je 4 dana;
- Dvije dvodnevne trening radionice na temu „Monitoring i evaluacija“ organizirane za osoblje BOSPO-a i CRS-a te aktiviste uključene u BOSPO-ove i CRS-ove projekte. Trening su vodili konsultanti organizacije „ProMente“ iz Sarajeva. Učesnici treninga tokom septembra i oktobra 2005. godine radili na evaluaciji projekta „Aktivni građani i dobra vlast“.
- BOSPO je očestvovao u EU „mapping“ studiji koja mjeri utjecaj i mogućnosti za utjecanje kroz saradnju nevladinog i privatnog sektora na dešavanja u državi;
- Pripremljena je i održana Skupština povodom desetogodišnjice postojanja BOSPO-a;
- Organizirana je MENA posjeta aktivistima iz Egipta, Jordana, Palestine i predstavnicima CRS iz regionalnih ureda ovog područja organizacijama i zajednicama u kojima BOSPO sprovodi projekte kako bi se razmijenila iskustva;
- Učešće na sajmu NVO-a u Simin Hanu;
- BOSPO je također uključen u rad radne grupe za ekonomsko odživi razvoj koja djeluje u okviru Referentne grupe Tuzla.

PLAN RADA BOSPO-a ZA NAREDNI PERIOD

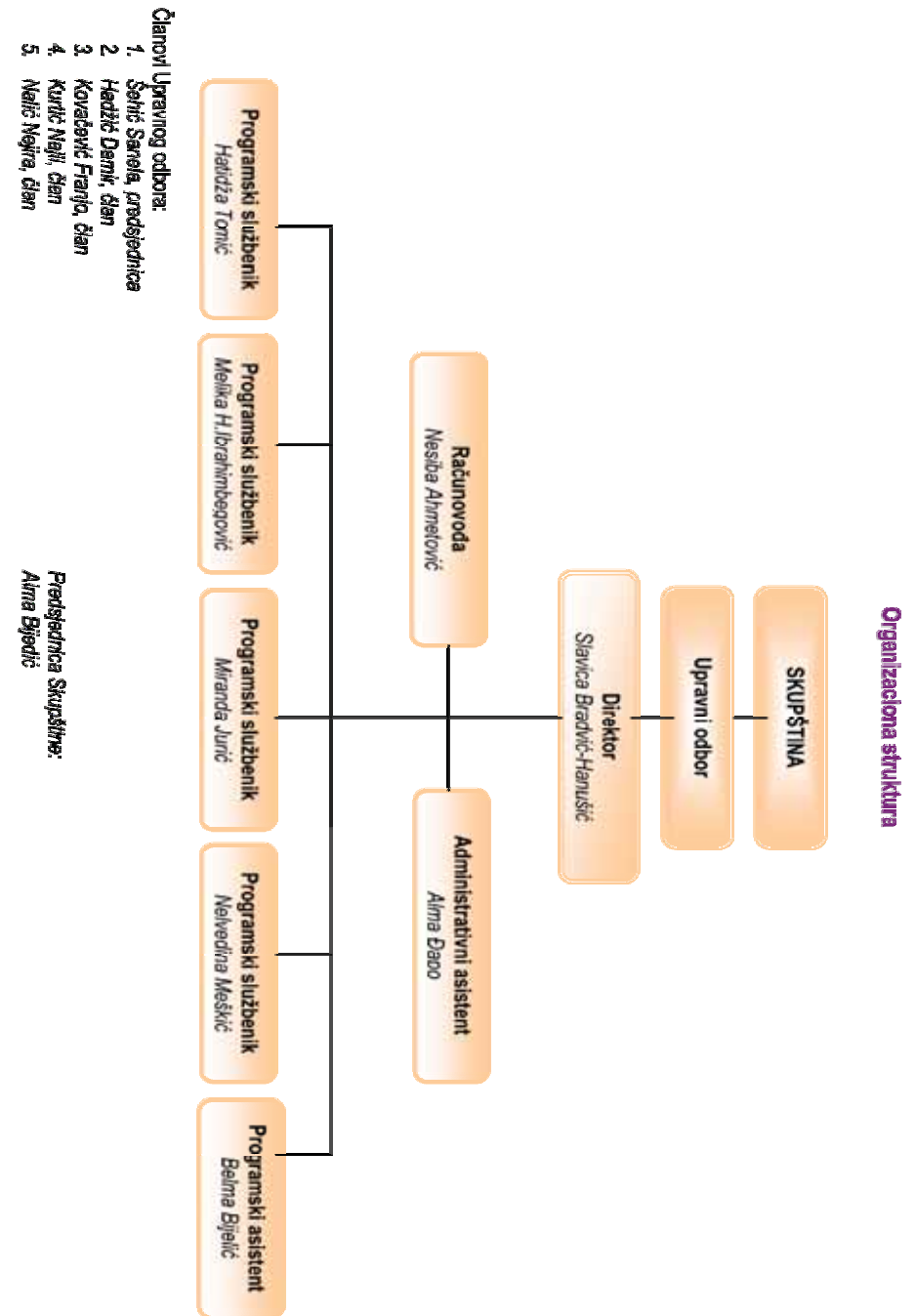
BOSPO je održao reviziju Strateškog plana na radionici održanoj 24.09.2005. godine na kojoj su učestvovali zaposleni BOSPO-a (8) te 3 člana Upravnog odbora i 2 dugogodišnja aktivista BOSPO-ovih projekata. Na radionici su definisani ciljevi i odrednice eksterne i interne strategije koji će se tokom narednih godina realizirati kroz planirane projekte i druge programske aktivnosti organizacije.

➔ Interna strategija

1. Unaprijediti i razviti ljudske resurse sa posebnim akcentom na edukaciju, evaluaciju i motivaciju.
2. Usavršiti postojeće i razviti nove trening pakete koristeći vlastite potencijale i mogućnosti koje nude postojeća i nova partnerstva.
3. Razviti strukturu, sisteme i procese u skladu sa ciljevima i potrebama organizacije.
4. Unaprijediti kvalitet i obezbijediti kontinuitet usluga koje organizacija pruža zajednici izradom i sprovođenjem plana dugoročnog finansiranja i djelovanja.

➔ Eksterna strategija

1. Unaprijeđenje kvaliteta života u zajednici kroz poboljšanje odnosa između predstavnika vlasti i građana, u saradnji sa drugim NVO-ima.
2. Unapređenje saradnje sa postojećim/novim donatorima koristeći pozitivna iskustva partnerskih nastupa.
3. Kvalitetnije prezentiranje organizacije u javnosti (koristeći resurse RG, medije i direktne kontakte).



Bilans uspjeha

	2004. godina	2005. godina
A. PRIHODI		
Humanitarni prihodi	190.279	449.218
Prihodi od vlastite aktivnosti	12.718	6.916
Ostali prihodi	23.615	6.578
Svega prihodi	226.612	462.712
B. RASHODI		
Materijal, energija, usluge i sl.	50.468	68.495
Plaće	146.546	173.061
Amortizacija	9.804	16.885
Finansijski troškovi		168
Porezi i doprinosi koji ne zavise od poslovnog rezultata		0
Humanitarni rashodi		38.587
Ostali rashodi	48.965	105.250
Svega rashodi	255.783	402.446
C. REZULTAT		
Višak prihoda		60.266
Višak rashoda	29.171	

Bilans stanja

	2004. godina	2005. godina
AKTIVA		
A. Stalna sredstva	28.099	37.553
Stvari	28.099	37.553
Nematerijalna sredstva		
Ucesce u kapitalu drugih i ostali dugorocni plasmani		
Dugorocna razgranicenja		
B. Tekuća sredstva	85.814	128.590
Novčana sredstva i papiri od vrijednosti	58.632	115.173
Kratkorocna potrazivanja	27.014	13.417
Zalihe	0	0
Kratkorocna razgranicenja	168	0
SVEGA AKTIVA	113.913	166.143
PASIVA		
A. Trajni izvori	103.904	164.170
Trajni izvori	10.441	0
Rezerve		
Neraspoređeni visak prihoda - rashoda	93.463	164.170
B. Dugoročne obaveza	0	0
Dugorocni krediti	0	0
Dugorocna razgranicenja	0	0
C. Kratkoročne obaveze	10.009	1.973
Tekuće obaveze i emitovani papiri od vrijednosti		1.973
Kratkorocni krediti		
Kratkorocna razgranicenja		
SVEGA PASIVA	113.913	166.143



Adresa : Ul. Kojtina broj 15, 75000 Tuzla
 Bosna i Hercegovina,
 Tel/Fax : + 387 35 257 198
 GSM : + 387 61 142 128
 E-MAIL : analitor_tuzla@bih.net.ba

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

«BOSANSKI SAVJET ZA POMOĆ» TUZLA

Obavili smo reviziju Bilansa stanja, Udruženja «Bosanski savjet za pomoć» Tuzla (u daljem tekstu: «BOSPO») na dan 31. 12. 2005. godine, te s njim povezanog Bilansa uspjeha i Izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je okončana sa navedenim datumom. Za ove Finansijske izvještaje odgovorna je Uprava «BOSPO»-a. Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim Finansijskim izvještajima na temelju naše revizije.

Standardi revizije Federacije Bosne i Hercegovine, koje smo primjenjivali, zahtijevaju planiranje i provođenje revizije do nivoa potrebnog nam za dobijanje dovoljno i odgovarajućih dokaza o tome da Finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajna pogrešna iskazivanja. Revizija obuhvata ispitivanja, na test osnovi, evidencija i računovodstvenih podataka, te dokumentacije, koji potkrepljuju iznose i objave prikazane u Finansijskim izvještajima. Revizija takođe obuhvata procjenjivanje korištenih Računovodstvenih načela i značajnih procjena Uprave, kao i cjelokupne prezentacije Finansijskih izvještaja. Vjerujemo da naša revizija pruža razumnu osnovu za izražavanje mišljenja.

Prema našem mišljenju, Finansijski izvještaji prikazuju, u svim aspektima, realno i objektivno finansijski položaj «BOSPO»-a sa stanjem na dan 31. decembra 2005. godine, a u skladu sa Zakonom o računovodstvu, te Računovodstvenim standardima Federacije BiH.

Tuzla, 29. maj 2006. godine



«Auditor» DOO Tuzla

Jedil Aljo

Kampanja: Baci otpad na pravo mjesto



Kampanja "Baci otpad na pravo mjesto" se sprovodi u okviru projekta "Osnaženi građani grade dobru upravu"




Projekt financira Evropska unija Projekt implementira BOSPO

Zaustavimo nasilje Poštujemo jednakost



A men poštivurisara jednakost Zaustavisara ga va nasilje

Projekt: "POVEĆANJE UČEŠĆA I PROMOVIRANJE INKLUZIJE GRAĐANA ROMSKE NACIONALNOSTI"




Projekt financira Evropska unija Projekt implementira BOSPO



BESPLATAN PROJEKAT

NA ZAJEDNIČKOM PUTU DO USPJEHA





Projekt financira Evropska unija Projekt implementira BOSPO



Udruženje BOSPO
Petra Kočića 8
75 000 Tuzla
Bosna i Hercegovina

Tel/fax: +387 35 264 257, 240 730, 240 731
E-mail: bospo@bospo.ba
www.bospo.ba